

Spørgsmaalet her, for ikke at lægge Lovens videre Fremme Hindringer i Vejen. og derfor er det, at vi ikke ere med til at stille dette Forslag op. Selvfølgelig kan der være Medlemmer af Flertallet, som se saaledes paa det, at de i og for sig regne Faget Religion for ønskeligt i Ungdomsskolen, og de ville jo under ingen Omstændigheder stemme for Ændringsforslaget under Nr. 12, men altsaa paa deres Vegne, der se paa det med Tvivl om, at det virkelig kan blive noget godt, paa deres Vegne er det, at jeg siger, at vi ikke ville være med til dette Forslag, for vi ville ikke rejse dette store Stridsspørgsmaal her paa denne Lov. Det samme kan siges om enkelte af de Forslag, der vedrøre denne Lovs økonomiske Virkninger; vi ere ikke med til dem for ikke at vanskeliggøre Lovens videre Skæbne ved at rejse store økonomiske Spørgsmaal. Maa jeg have Lov til her at indskyde, at jeg paa et Punkt dog gaar med til et Mindretalsforslag, nemlig Forslaget under Nr. 36, der gaar ud paa, at Skolebetalingen ved Metropolitanaskolen skal være den samme som ved Landets øvrige Latinskoler. Det har saa ringe økonomisk Betydning, at jeg synes, at det kunde man godt have taget.

Saa har jeg kun et Par Bemærkninger til de Talere, der have haft Ordet. Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Borghjerg) sagde til mig, at jeg havde ikke benyttet et helt rammende Udtryk, naar jeg havde sagt, at det ærede Medlem, og hans Meningsfællers Forslag om at give Folkeskolens Elever fortrinnsvis Adgang til Statsskolerne var et Skridt i Retning af at give Folkeskolen Monopol. Han fandt, det var nærmere at sætte en Præmie paa at gaa i Folkeskolen. Jeg indrømmer, at det ærede Medlem for saa vidt har Ret, men Præmier og Monopoler ere paa den økonomiske Lovgivnings Omraade jo Udvækster af det samme System, og jeg tror heller ikke, at det paa det pædagogiske Omraade vilde være heldigere end paa det økonomiske at komme ind paa at fastsætte sligt, hvad enten man nu vil kalde det Ekспортpræmier eller Importpræmier. En saadan Paragraf, som her er foreslaaet, er jo fra Folkeskolens Synspunkt en Ekспортpræmie og fra den højere Almenskoles Synspunkt en Indførselspræmie, og begge Dele, tror jeg, vilde være uheldigt.

Det ærede Medlem for Sæby (Lassen) holdt en lille Tale, som jeg i det hele var glad ved, og jeg ønsker, at de Synspunkter, han fremdrog, virkelig maa blive

tagne under nøje Overvejelse af dem, der arbejde i Skolen, men han drog kun den ene Side, den ene Slags Fare, frem. Det er galt, at Skolen overlæsser og overanstrenger sine Elever, men det er lige saa galt, naar man, ved ikke at spænde deres Kræfter tilstrækkeligt, vænner dem til Driveri. Den Fare maa der ogsaa passes paa, og man kan paa ingen Maade gennem Lovbestemmelser om, hvor mange Timer Eleverne skulle gaa i Skole, eller hvor mange Fag de skulle have, værne sig mod hverken den ene eller den anden Fare, den kan dukke op under alle mulige Forklædninger. Jeg nævnte i mit forrige Foredrag det danske Selskabs Skole som et Eksempel paa en Skole, hvor man giver mange Timer, men til Gengæld kun giver Eleverne lidt Hjemmearbejde. Der eksisterer et andet Sted her i Landet en lille Skole, som jeg kender ad den bedste Vej, idet jeg nemlig har set, hvorledes den paavirker en Dreng, der gaar i den. Denne Skole maatte i det ærede Medlem for Sæbys Øjne være et Uhyre af en Skole, men det viser sig i Praksis, at den er ganske ypperlig. Det er en lille Skole for Drengene i Overgangsalderen ovre i Askov. Jeg kender den, som sagt, fra den Virkning, den øver paa en Dreng, der gaar deri. Undervisningskursuset paa denne Skole er kun paa fem Maaneder, det er altsaa ikke et saadant fleraarigt Kursus som det, vi lovgive om her. De Drengene, som gaa i denne Skole, jeg taler om, have Timer, ere sysselsatte fra Morgen til Aften, altsaa langt længere end de 6—7 Timer, der er Tale om ved de Skoler, der komme ind under denne Lov. Det er heller ikke saaledes, at de kun have nogle enkelte Fag, de have saamænd mange Fag, Sløjd som Hovedfag, Dansk med dansk Stil, Engelsk, Fysik, geometrisk Tegning, Regning og Skrivning, kort sagt en hel Række Fag i Forhold til Kursusets korte Varighed, og dog er det en Skole, hvor Drengene ere kvikke og blive opmuntrede ved at gaa der, aldrig føle sig overanstrengte og heller aldrig forfalde til Driveri. Dette er kun et Eksempel paa, at hvad enten vi skrive mange Timer eller faa Timer, saa sige vi i Virkeligheden intet om det; Livet kan, hvordan vi saa skrive Lovene, komme til at arte sig galt, men heldigvis ogsaa komme til at arte sig godt; et forstaaende Tilsyn fra oven vil være det vigtigste for, at Skolen kommer til at arte sig godt.

Desuden vil jeg gøre gældende over for det ærede Medlem, at det med de